

KULTURHISTORISK
MUSEUM
UNIVERSITETET I OSLO
FORNMINNESEKSJONEN
Postboks 6762,
St. Olavs Plass
0130 Oslo

RAPPORT

ARKEOLOGISK UTGRAVNING

Kokegroper

Skjønne, 147/7
Nore og Uvdal kommune
Buskerud

Lil Gustafson

Oslo 2007

SAMMENDRAG

I forbindelse med planer for utvidelse av kirkegården ved Skjønne kirke ble det undersøkt 4 kokegroper på en terrasseflate øst for Numedalslågen, 3- 4 m over, ca 2 km øst for Rødberg. De representerer trolig ytterkanten av et kokegropfelt som kan ha fungert som en samlingsplass for spesielle fester. Dateringene av kokegropene dekker et langt tidsrom, ca 150-300 e.kr., romertid, til 8-900 e.kr, vikingtid.

Feltet kan sannsynligvis knyttes til gården Skjønne, som ligger rett sør for kirken. En rikt utstyrt våpengrav fra folkevandringstid tyder på at dette var en storgård. Herfra er også tre gravfunn fra merovingertid. Den eldste kokegropen datert til romertid trekker bosetningen noen generasjoner bakover, en av kokegropene er fra folkevandringstid, samtidig med våpengraven, mens den yngste viser at "kokegropradisjonen" her strekker seg inn i vikingtid, noe som er uvanlig, siden bruken av kokegroper vanligvis opphører ved slutten av folkevandringstid.

Kulturhistorisk museum, Fornminneseksjonen, Universitetet i Oslo
Postboks 6762, St. Olavs plass, 0130 Oslo

STATION

LINES

0139

**KULTURHISTORISK
MUSEUM
UNIVERSITETET
I OSLO**

Gårds-/ bruksnavn Skjønne (Kirkevollen)	G.nr./ b.nr. 149/7
Kommune Nore og Uvdal	Fylke Buskerud
Saksnavn Reguleringsplan for Skjønne kirkegårdsutvidelse	Kulturminnetype 4 kokegroper
Saksnummer (arkivnr. Kulturhistorisk museum) 05/13358	Tiltakskode/ prosjektkode 758048/290188
Eier/ bruker, adresse Den Norske Kirke. Nore kirkelige fellesråd Sentrum 9, 3630 Rødberg	Tiltakshaver Den Norske Kirke
Tidsrom for utgravning 24. mai 2007	M 711-kart/ UTM-koordinater/ Kartdatum 1615 I 999 803. Ko.syst.22:EU-89-UTM sone 32 nord: 6680241 (N) 499957 (Ø)
ØK-kart	ØK-koordinater
A-nr. A 2007/74	C-nr. 56298
ID-nr (Askeladden) 91487	Negativnr. (Kulturhistorisk museum) Cf 33683
Rapport ved: Lil Gustafson	Dato: november 2007
Saksbehandler: Lil Gustafson	Prosjektleder: Lil Gustafson

SAMMENDRAG

I forbindelse med utvidelse av kirkegården ved Skjønne kirke ble det undersøkt 4 kokegroper som trolig representerer ytterkanten av et kokegropfelt. De ligger på en terrasseflate øst for Numedalslågen, 3- 4 m over, ca 2 km øst for Rødberg.

Feltet kan sannsynligvis knyttes til gården Skjønne, som ligger sør for kirken. En rikt utstyrt våpengrav fra folkevandringstid tyder på at dette var en storgård. Herfra er også tre gravfunn fra merovingertid. Den eldste kokegropen er datert til romertid og trekker bosetningen noen generasjoner bakover, en av kokegropene er fra folkevandringstid mens den yngste er fra vikingtid. Funnene tyder på en kontinuerlig bosetning fra romertid til vikingtid, med en "kokegropstradisjon" som strekker seg inn i vikingtid, noe som er uvanlig siden bruken av kokegroper vanligvis opphører ved slutten av folkevandringstid.

I forbindelse med utvidelse av kirkegården ved Skjønne kirke ble det undersøkt 4 kokegroper som trolig representerer ytterkanten av et kokegropfelt. De ligger på en terrasseflate øst for Numedalslågen, 3- 4 m over, ca 2 km øst for Rødberg.

Feltet kan sannsynligvis knyttes til gården Skjønne, som ligger sør for kirken, og kan ha fungert som en samlingsplass for spesielle fester. En rikt utstyrt våpengrav fra folkevandringstid tyder på at dette var en storgård. Herfra er også tre gravfunn fra merovingertid. Den eldste kokegropen er datert til romertid og trekker bosetningen noen generasjoner bakover, en av kokegropene er fra folkevandringstid mens den yngste er fra vikingtid. Kokegropene og gravfunnene tyder på en kontinuerlig bosetning fra romertid til vikingtid, med en "kokegropstradisjon" som strekker seg inn i vikingtid, noe som er uvanlig siden bruken av kokegroper vanligvis opphører ved slutten av folkevandringstid.

**Arkeologisk undersøkelse av kokegroper (ID 91487)
Reguleringsplan for Skjønne kirkegård.
Skjønne, 149/7, Nore og Uvdal kommune, Buskerud**

Lil Gustafson

1. BAKGRUNN

Planforslaget gjelder utvidelse av kirkegården, parkeringsplasser, bedre adkomst samt skjermbeplantning. Planområdet består av dyrka mark rett utenfor dagens kirkegård. Fylkeskommunens registrering avdekket tre kokegroper.

Fylkeskommunen anbefaler i brev av 24. oktober 2005 at det gis dispensasjon etter kulturminneloven § 8, 4. ledd for kokegroperne, med vilkår om en arkeologisk undersøkelse. Funnene er påvist under åkerjord og har liten formidlingsverdi, men vitenskapelig verdi i lokalhistorisk sammenheng. Ved fortsatt jordbruk vil kulturminnene over tid bli ytterligere desimert. Kokegroper er et vanlig kulturminne i jordbruksstrøk, men det er første gang det er påvist kokegroper i denne del av fylket. Museet støttet fylkeskommunens vurdering.

I brev av 15. november 2005 ga Riksantikvaren tillatelse til inngrep i kulturminnene med vilkår om en arkeologisk undersøkelse.

Planen ble vedtatt 11. mai 2006. Bestilling på utgravning ble oversendt 20. juli 2006. På grunn av formelle forhold, bl.a. at grunnen ikke var erhvervet, måtte undersøkelsen utsettes til 2007, jorda ble ført tilbake og kokegroperne ble dekket til.

2. LANDSKAP OG KULTURMILJØ

Planområdet ligger ved Numedalslågen, ca. 2 km øst for Rødberg sentrum, 284 m o.h.. Her er gammel dyrkamark rett NV for dagens kirke og kirkegård som ligger på en flat terrasse langs Numedalslågen, øst for denne og 3- 4 m over.

forgrunnen, før avdekkingen

foto 28, kokegropefelt i

Nær kirken ligger plassen Kirkevollen, mens gården Skjønne ligger noen hundre m i sør. Nore stavkirke ligger vel en mil lengre sør, vest for Numedalslågen, mens Uvdal stavkirke ligger vel 1 mil mot vest lengre opp i dalføret. Gården Skjønne ligger omtrent midt mellom disse middelalderkirkene, der Numedalslågen brått svinger mot sør. Herfra går en veg nord og østover fjellet til Haglebu og videre til Hallingdal. På gården ble det oppført et kapell i 1878. Gårdsnavnet skal bety stjerne, men Rygh forbinder det med et antatt eldre navn op den nærliggende elv, Borgåi (Rygh s. 162).

Selv om gården ikke er et middelalder-kirkested, viser gravfunnene at den var en storgård i jernalderen (Hougen 1947, s.152f). Fra folkevandringstid er en rikholdig våpengrav (400-tall), den eneste fra eldre jernalder i bygdene i øvre del av Numedal. Av 4 merovingertids gravfunn i Nore s. er 3 fra Skjønne. Fra vikingtid er det merkelig nok få gravfunn i Nore s. og ingen på Skjønne. To plogjern (depot?) er funnet ved en smietomt, nær ovennevnte merovingertidsgraver.

3. KULTURHISTORISK STATUS

3.1. Registreringen

Buskerud fylkeskommune foretok registrering i området 24.-25. mai 2005, ved maskinell sjakting (rapport ved Kjell Erik Sønsterud). Det undersøkte området er i underkant av 100x50 m. Det ble gravd 4 sjakter med bredde 2,5-3 m, lengde 76-81 m og 44 m. Området er derved godt dekket. Undergrunnen var grus og sand, pløyelaget 15-20 cm.

I den nordligste sjakten ble det avdekket 3 kokegroper, nær hverandre, tydelig markert ved kull og skjørbrent stein. Øvre del av gropene er ødelagt. Gropene ble dekket til med filtduk etter registreringen.

ID 91487

F1. rund, diam. 0,97 m

F2. oval, 0,72x0,50 m

F3. rund, diam. 1,35 m

4. FORSKNINGSRISULTATER

Kokegroper kan beskrives som groper med et kullag dekket av skjørbrent stein. Gropene kan ha hatt flere funksjoner, hvorav en er knyttet til matlagning. Gropen ble fylt med ved, og når bålet var brent ned ble steiner lagt i bålmørjen for å magasinere varme. Når steinene var godt oppvarmet ble maten pakket inn og lagt på/mellom steinene, og gropen ble dekket med torv eller jord. Slik fungerte kokegropene som en enkel stekeovn. Denne teknikken er kjent i mange kulturer, og i hovedsak har de undersøkte gropene trolig sammenheng med måltider.

Et stort antall kokegroper er undersøkt og ¹⁴C-datert de siste 15 årene på Østlandet. De aller fleste er fra romertid og folkevandringstid (Kr.f. - 600 e.Kr), men det finnes også eldre og yngre dateringer. Kokegroper varierer i form og dimensjon, hvilket kan reflektere ulik bruk. De kan være runde, ovale eller rektangulære, med en diameter fra i underkant av 1 meter til over 3 meter, og mengden stein varierer. Kokegroper er påvist inne i hus, men vanligere er at de ligger utenfor og er derved en boplassindikator, men de kan også ligge et stykke unna. Ut fra kulturhistorisk og landskapsmessig kontekst kan man skille mellom fem hovedgrupper:

- groper knyttet til gårdsanlegg
- kokegropfelt knyttet til gårdsanlegg (lokale kultplasser?)
- kokegropfelt ved gravfelt (lokale/regionale kultplasser?)
- kokegropfelt på middelalderkirkegårder (kultplasskontinuitet?)
- kokegropfelt eller enkeltliggende groper i utmark

Kokegropfelt kan tolkes som samlingsplasser eller kultplasser hvor det ble tilberedt måltidene knyttet til spesielle fester eller kultiske handlinger. En rekke problemstillinger knyttet til kokegroper samt presentasjon av en del eksempler fra undersøkelser i ulike kulturhistoriske og landskapsmessige sammenhenger er publisert ved KHM: "*De gåtefulle kokegroper*", *Varia* 58.

Det er foretatt få undersøkelser av bosetningsspor fra jernalderen i *Buskerud*. Noen utgravninger av kokegroper er foretatt og dateringene viser at de fleste er fra periodene romertid og folkevandringstid (ca. Kr.f. til ca. 600 e.Kr.), som er vanlig for kokegroper i jordbruksstrøk.

På Voll øvre, i Flå k., ble et kokegropfelt undersøkt i 2002 (Gustafson 2005, s. 132ff). Dateringene av disse ligger innenfor romertid, fra ca. Kr. f. til ca.400 e.Kr. Øvrige kokegropundersøkelser er foretatt innenfor mer sentrale jordbruksstrøk i Ringerike, Hole og Lier kommuner. I 2000 ble et kokegropfelt bestående av 32 kokegroper undersøkt på Hov like nord for Hønefoss, Ringerike k. (Gjerpe 2001). 10 kokegroper ble ¹⁴C-datert til eldre jernalder, innenfor tidsrommet 60BC-120AD og 530AD-650AD, romertid og folkevandringstid/overgang merovingertid. I 2005 ble det undersøkt to kokegropfelt, et felt med 24 groper samt noen enkeltliggende på Loe i Haugsbygd, Ringerike k. (Johansen 2005) hvor dateringene hovedsakelig faller innenfor romertid, og et ved Hole kirke med vel 50 groper, hvor dateringene sprer seg fra førromersk jernalder til inn i folkevandringstid (ca. 350 f.Kr. til 540 e.Kr.) (Reitan 2006). På Veien, Ringerike k, hvor det er foretatt utgravninger i tidsrommet 1992-2000 av graver og langhus fra jernalderen, er det også undersøkt kokegroper, datert til bronsealder og eldre jernalder. I Lier kommune er det undersøkt spredte forekomster av kokegroper også datert innenfor eldre jernalder (Knutsen 2005).

5. PROBLEMSTILLINGER.

Kokegropenes funksjon og betydning er fortsatt noe uavklart, og gropenes utforming og datering varierer. De tre påviste kokegropene kan være del av et større felt utenfor planområdet. Den flate terrassen ved elva er et naturlig samlingssted. Nærheten til storgården Skjønne, med gravfunn fra folkevandringstid er interessant. Sannsynligvis er det en sammenheng mellom gård og groper, og dateringen av gropene vil kunne belyse bosetningshistorien.

For denne lille undersøkelsen er problemstillingene først og fremst datering for å kunne sette kokegropene inn i en kulturhistorisk sammenheng. Treslagsbestemmelsene kan gi informasjon om vegetasjonen.

6. UTGRAVNINGEN

Utgravningen foregikk 24. mai 2007. Været var bra, kjølig, men uten regn.

Fordi området var tildekket, måtte gravemaskin avdekke gropene på nytt. Samme gravemaskinfører ble benyttet som ved forrige avdekking, Tor Jacobsen, Rødberg. Undertegnede ankom fra Nedrestøl i Skurdalen (befaring) kl. 10, og gravemaskinen ankom kl 10.30. Etter vel en time var gropene påvist og avdekket.

foto 25, gravemaskinen

fjerner matjordlaget.

Den steinete undergrunnen, gammel elvebunn, gjør det umulig å avdekke en jevn flate. Med utgangspunkt i registreringskartet ble gropene funnet, etter noe leting. I tillegg fant vi en ny som lå sør for F1 og F2. Denne får nummer F4. Det var viktig at gropene var dekket til med duk. Det gjorde at det var lett å oppdage dem, når maskinen var på rett sted. Duken beskyttet dem slik at de ble lite skadet ut over slitasje fra tidligere dyrking.

foto 24.

Kokegropene er avdekket, markert ved krafse i forgrunnen og røde øsekar i bakgrunnen.

Det videre arbeidet foregikk som planlagt. Gropene ble renset, fotografert og plantegning utført. På grunn av den steinete undergrunnen ble bare området umiddelbart rundt gropene renset opp. Den gule sanden gjorde avgrensningen tydelig. Deretter ble gropene snittet, kullprøve samlet inn, profilene tegnet og fotografert. Koksteinsmengden ble målt i 10 l. bøtte. Kl. 17.15 var arbeidet avsluttet, avreise kl.17.30.

Beskrivelse av gropene, fra nord mot sør:

F1 (lengst N)

Rund, eller avrundet firkantet form. På overflaten observert kullholdig sand med skjørbrent stein, rødbrunt sand i ytterkant.

Dimensjon ca. 0,90x0,90 m, dybde 0,20, flat bunn. Vel 1 bøtte skjørbrent stein tatt ut fra ½ grop.

foto 23. F1, i bakgr. F2

foto14

F2 i forgrunnen, F1 bak. Begge gropene snittet, kokstein fra den utgravde halvdel ligger i hauger t.v. for gropene. F1 er datert til romertid.

F2 (vel 0,5 m S for F1)

Rund eller oval form, lå inntil et par større stein, ca. 20-40 cm. På overflaten ble det observert kullholdig sand med skjørbrent stein, rødbrent sand i ytterkant.

Dette er den minste av gropene, dimensjon 0,60x0,60m, dybde 0,15 m, flat bunn. Vel ½ bønne skjørbrent stein tatt ut fra ½ grop.

F4 (ny grop, 4 m S for F2)

Rund eller avrundet firkantet form. På overflaten observert kullholdig sand med skjørbrent stein, rødbrent sand i ytterkant.

Dimensjon ca. 0,80x0,80 m, dybde 0,25 m. Gropa var gravet ned mellom to større stein, 0,20-0,40 m store, den ene tydelig avskallet av varme. Bunnens form var derfor uklar.

foto 22, grop F4

foto 16, grop F4

snittet. Kokstein fra ½ grop t.v. Datert til vikingtid.

F3 (vel 10 m SØ for F2)

Rund form. På overflaten observert tettpakket med skjørbrent stein, mye kull og rødbrent sand i ytterkanten. Dette er den største gropen, og det ble derfor bare gravet ut $\frac{1}{4}$.

Dimensjon ca. 1,30x1,40 m, dybde 0,20 m. 1,5 bøtte skjørbrent stein samt et par større stein tatt ut fra $\frac{1}{4}$ grop.

foto 21

Grop F3 rensset fram

foto 17

Grop F3 snittet, $\frac{1}{4}$ av gropa gravd ut. Kokstein gravd ut ligger i haug t.v. Datert til folkevandringstid.

Gropene var som normale kokegropene slik de er kjent i lavlandet. Formen var rund, oval evt. avrundet firkantet, litt varierende størrelse, diam. fra 0,5 til 1,40 m, dybde 0,15-0,25 m, med flat bunn, godt fylt med skjørbrent stein, med kull i bunnen og særlig sidekantene. Steinene var omtrent nevestore, svært oppsprukne, noen hadde tydelig sprukket opp på stedet. Rødbrent sand ble observert i ytterkant av alle gropene, noe som viser at det har brennt bål i gropene.

Det må ha bydd på problemer å grave groper i den steinete undergrunnen. Det viser for eksempel grop F4, hvor gropa ligger inntil en "jordfast" stein som tydelig er brent. Den hadde de ikke klart å fjerne, og den er blitt liggende delvis inne i kokegropa.

foto 1

Numedalslågen ved avkjøringen til Skjønne kirke sett mot NV. Elva og elvedalen har vært en viktig ferdselsveg og noe av bakgrunnen for de rike gravfunnene på gården Skjønne.

7. ANALYSER

Det er foretatt treslagsanalyse av kull fra gropene (Høeg 2007) og C14-dateringer ved NTNU, Trondheim (T-19107-19110).

I grop 1 og 2 var det benyttet ulike løvtrær, i grop 3 mest furu og litt bjørk, mens grop 4 bare hadde furuved (tabellen viser antall biter av ulike treslag). Treslagene kan reflektere vegetasjonen i nærområdet. Det er påfallende at det i den eldste gropen, fra romertid, er mest osp og ikke furu, mens det i gropen fra folkevandringstid er mest furu og i den yngste fra vikingtid bare furu. Forutsatt at ved ble valgt fra den omgivende vegetasjon, kan det tyde på at vegetasjonsbildet har endret seg fra hovedsakelig løvskog i romertid til hovedsakelig furuskog i vikingtid, selv om det er et lite materiale å trekke slutninger av.

Grop nr.	osp	bjørk	hegg rogn	hassel	Furu	C14-dat. BP	Kalibrert 1 sigma	periode
1	36	1	3			1805+-50	145-320 e.Kr.	Romert.
2		9	2	4	35			
3/1		13 (dat)			27	1590+-45	420-545 e.Kr.	Folkev.t
3/2					3 (dat)	1645+-60	375-530 e.Kr.	Folkev.t.
4					40	1180+-40	810-940 e.Kr.	Vikingt.

Det ble prioritert å datere grop 1, 3 og 4, og å foreta to dateringer på kull fra grop 3. Disse ble foretatt på henholdsvis bjørk og furu, for å se om furudateringene ville gi et eldre resultat, siden furu er et tre som kan ha høy alder. Som det fremgår av tabellen over er furudateringene fra grop 3 litt eldre, men ikke av betydning. Den aller yngste datering er på furu fra grop 4. Dette tyder på at gamle furutrær ikke er benyttet i kokegropene, noe som er rimelig, da det burde være nok småved i nærmiljøet.

Sett i forhold til de omtalte gravfunnene var det forventet med datering fra folkevandringstid. Dateringene fra romertid tyder på at bosetningen er eldre enn det eldste gravfunnet fra folkevandringstid viser, noe som også kunne forventes. De to dateringene faller inn i det normale mønster for kokegropene i jordbrukssammenheng. Den yngste datering fra grop 4 til vikingtid er imidlertid uventet. Det forekommer dateringer fra denne perioden, men de er sjeldne. Dette er interessant, for det viser at i noen områder beholdes "kokegrop-tradisjonen" inn i vikingtid, mens den normalt opphører ved slutten av folkevandringstid, ca. 600 e.Kr. De tidligere gravfunnene, bl.a. flere funn fra merovingertid samt kokegropdateringene tyder på en kontinuerlig bosetning fra romertid inn i vikingtid, og en "kokegropstradisjon" i samme tidsrom. Siden undersøkelsen bare omfatter en liten del av et antatt større kokegropfelt ved Numedalslågen, er ikke disse få funn nødvendigvis representative, men gir et lite glimt av en samlingsplass med lang tradisjon ved en sentral gård, Skjønne.

8. SAMMENFATNING

I forbindelse med utvidelse av kirkegården ved Skjønne kirke ble det undersøkt 4 kokegropene som trolig representerer ytterkanten av et kokegropfelt. De ligger på en terrasseflate øst for Numedalslågen, 3-4 m over, ca 2 km øst for Rødberg. Feltet kan sannsynligvis knyttes til gården Skjønne, som ligger rett sør for kirken, og kan ha fungert som en samlingsplass for spesielle fester. En rikt utstyrt våpengrav fra folkevandringstid tyder på at dette var en storgård. Herfra er også tre gravfunn fra merovingertid. Den eldste kokegropen er datert til romertid og trekker bosetningen noen generasjoner bakover, en av kokegropene er fra folkevandringstid mens den yngste er fra vikingtid. Kokegropene og gravfunnene tyder på en kontinuerlig bosetning fra romertid til vikingtid, med en "kokegropstradisjon" som strekker seg inn i vikingtid, noe som er uvanlig siden bruken av kokegropene vanligvis opphører ved slutten av folkevandringstid.

Oslo 1. november 2007

Lil Gustafson

LITTERATUR

- Gjerpe, Lars Erik 2001: Kult, politikk, fyll, vold og kokegropfeltet på Hov. *Primitive tider 2000*, s.5-17. Oslo.
- Gustafson, Lil 1999: En kokegrop er en kokegrop er en ...? *Follominne* nr.37, s. 7-13. Follo historielag.
- Gustafson, L. 2005: Om kokegropene i Norge. Forskningshistorie og eksempler. *De gåtefulle kokegropene*, KHM Varia 58, L. Gustafson, T. Heibreen & J. Martens (red.), s.103-134. Oslo.

Gustafson, Lil, Tom Heibreen & Jes Martens (red.) 2005: *De gåtefulle kokegroper*. KHM Varia 58. Oslo.

Hougen, B. 1947: *Fra seter til gård*. Oslo.

Johansen, J. 2005: Rapport. Arkeologisk utgravning. Kokegroper. Loe 132/3,5, Ringerike k. Buskerud. KHM top.ark.

Knudsen, S. 2005. Rapport. Arkeologisk utgravning. Bosetningsspor. Brastad øvre, 99/1 m.fl. Lier k. Buskerud.

Narmo, Lars Erik 1996: Kokekameratene på Leikvin. Kult og kokegroper. *Viking* LIX, s. 79-101. Oslo.

Reitan, G. 2006: Rapport. Arkeologisk utgravning. Kokegropfelt. Hole prestegård, 224/1, Hole k. Buskerud.

Rygh, O. *Norske gaardnavne*. Buskeruds Amt.

KULLPRØVER

Anr. 2007/74

C56298

Grop nr	Prøve nr	gram	TRESLAG, antall biter				C14AD	Lab.nr.		
			bjørk	osp	hegg rogn	hassel				furu
1		4,3	1	36	3			145-320	T-19107	2,9g
		5								
2		2	9		2	4				
		2					35			
3	1	12	13					420-545	T-19108	6g
		15					27			
	2	7					1 stk	375-530	T-19109	5,5g
		40								
4		34					40	810-940	T-19110	6g
		25								

FOTOLISTE. Foto ved Lil Gustafson

Negativnummer: Cf 33683

Nr på film	Nr/CD	Motiv	retning
24	29	Oversikt over feltet før gravning, kirken i bakgrunnen, Kirkvollen t.v.	SØ
23	28	Oversikt over feltet, kirken og gården Kirkevollen i bakgrunnen	
22	27	Oversikt over feltet mot vegen	NV
21	26	Oversikt over feltet med gravemaskin	Ca SØ
20	25	Samme	

19	24	Oversikt over feltet,	
18	23	F1 og F2 renset fram	SSØ
17	22	F 4 renset fram	Ø
16	21	F 3 renset fram	SSØ
15	20	F1, F2, F4 i forgrunnen, F3 ved krafse i bakgrunnen	SSØ
14	19	Feltet mot vegen, F3 i forgrunnen	NV
13	18	Profil F1, kokstein t.v.	N
12	17	Profil F3, (1/4 gravd ut), kokstein t.v.	NNØ
11	16	Profil F4, kokstein t.v.	NØ
10	15	Profil F2, kokstein t.v.	NØ
9	14	F2 med F1 bak	N
8	13	Oversikt over feltet	SØ
7	12	Samme	
6	11	Oversikt over feltet mot vegen	NV
5	10	Samme	NV
4	9	Samme	N
2	8	Numedalslågen ved avkjøringen til Skjønne kirke	NV
2	7	Samme	
1	1	Samme	

VEDLEGG

TEGNINGER.

Alle gropene er tegnet i plan og profil, i målestokk 1:20.

ANALYSER

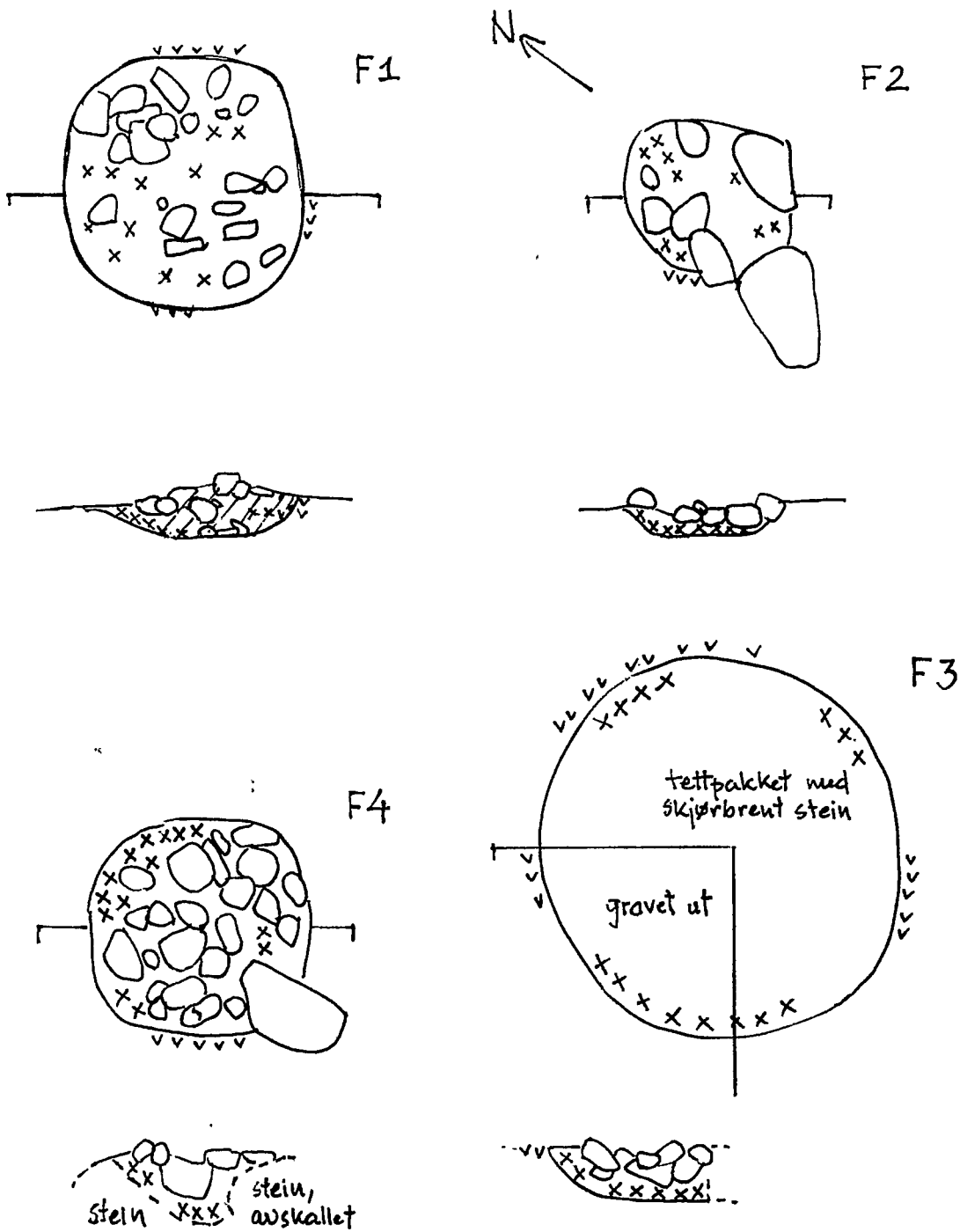
TRESLAGSBESTEMMELSER ved Helge I. Høeg

C14-DATERINGER ved NTNU, Trondheim

KART

M711 kart 1615 I, 1:50 000. Utsnitt

Kart over sjaktene fra registreringsrapport

Skjønne, 149/7, Nore og Uvdal k., Buskerud

Kokegroper

M: 1:20

24. mai 2007 Lil Gustafson

- xxx kull
- stein, brønt
- v v v brønt sand

Høeg - Pollen, 876 842 262 MVA,
Helge Irgens Høeg,
Gloppeåsen 10,
3261 LARVIK

Larvik, 10/6-07.

Til Lil Gustafson.

Analyse av 5 kullprøver fra Skjønne kirkegård, Skjønne, 149/7, Nore og Uvdal kommune, Buskerud, Tiltakskode 758+48, Prosjektkode 250188.

Kokegrop 1.

Det ble bestemt 40 biter. Av disse var 1 Betula (bjerk), 3 Prunus/Sorbus (hegg/rogn) og 36 Populus (osp). Godt daterbart materiale 4,3 g.

Kokegrop 2.

Det ble bestemt 50 biter. Av disse var 9 Betula (bjerk), 2 Prunus/Sorbus (hegg/rogn), 4 Corylus (hassel) og 35 Pinus (furu). Godt daterbart materiale 2,0 g.

Kokegrop 3, pr. 1.

Det ble bestemt 40 biter. Av disse var 13 Betula (bjerk) og 27 Pinus (furu). Godt daterbart materiale 11,7 g.

Kokegrop 3, pr. 2 (ett stykke).

Det ble bestemt 3 biter. Alle var Pinus (furu).

Kokegrop 4.

Det ble bestemt 40 biter. Alle var Pinus (furu).

Helge Irgens Høeg.

LABORATORIET FOR RADIOLOGISK DATERING

Adr.: NTNU – Gløshaugen, Sem Sælandsv. 5, 7491 Trondheim
Telefon 73593310 Telefax 73593383

DATERINGSRAPPORT

Oppdragsgiver: Gustafson, Lil
KHM/Fornminneseksjonen
Postboks 6762, St. Olavs plass, 0130 Oslo

DF-4009

Lab. ref.	Oppdragsgivers ref.	Materiale	Datert del	^{14}C alder før nåtid	Kalibrert alder	$\delta^{13}\text{C}$ ‰
T-19107	Kokegrop 1, Skjønne Nore og Uvdal, Buskerud	Treku11 Bjørk, osp hegg/rogn	2.9 g	1805 ± 50	AD145-320	-26.1*
T-19108	Kokegrop 3/1, Skjønne Nore og Uvdal, Buskerud	Treku11 Bjørk	6.0 g	1590 ± 45	AD420-545	-26.1*
T-19109	Kokegrop 3/2, Skjønne Nore og Uvdal, Buskerud	Treku11 Furu	5.5 g	1645 ± 60	AD375-530	-26.1*
T-19110	Kokegrop 4, Skjønne Nore og Uvdal, Buskerud	Treku11 Furu	6.0 g	1180 ± 40	AD810-940	-26.1*

Dato: 11 SEP 2007

Laboratoriet for Radiologisk Datering

Fred H. Skogseth

Steinar Gulliksen

